

Program studiów**Część A) programu studiów*****Efekty uczenia się**

Wydział realizujący kształcenie	Wydział Nauk Historycznych
Kierunek na którym są prowadzone studia:	archeologia
Poziom studiów:	studia drugiego stopnia
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji:	poziom 7
Profil studiów:	ogólnoakademicki
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:	magister
Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej lub artystycznej (dyscyplin), do których odnoszą się efekty uczenia się:	Dyscyplina: archeologia (100%) Dyscyplina wiodąca: archeologia
Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:
WIEDZA	
K_W01	ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej
K_W02	zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej
K_W03	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii
K_W04	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii)
K_W05	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury
K_W06	ma szczegółową wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach
K_W07	posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku
K_W08	zna szczegółowo i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego
K_W09	ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego
K_W10	ma wiedzę o instytucjach nauki i kultury oraz orientuje się we współczesnym życiu środowisk naukowych i ich działalności popularyzatorskiej
K_W11	zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej
K_W12	posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości
K_W13	ma wiedzę dotyczącą zastosowania języka ojczystego i nowożytnego języka obcego w tworzeniu dojrzałych tekstów naukowych i popularno-naukowych
K_W14	ma wiedzę dotyczącą form dyskursu naukowego z zachowaniem norm etycznych

K_W15	ma szczegółową wiedzę o gromadzeniu archeologicznych zasobów źródłowych, zarządzaniu nimi i ich przetwarzaniu oraz wykorzystywaniu do tych celów technik komputerowych i multimedialnych
K_W16	ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych
K_W17	ma wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii
K_W18	zna kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych
UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy
K_U02	posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową
K_U04	posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują
K_U05	potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod
K_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań
K_U07	posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań syntetycznych w różnych formach i w różnych mediach
K_U08	potrafi porozumiewać się, w języku polskim i nowożytnym języku obcym, ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów oraz dziedzin nauki i dyscyplin naukowych pokrewnych oraz niespecjalistami, z wykorzystaniem różnych narzędzi i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę o wytworach kultury, archeologii i instytucjach zajmujących się nimi
K_U09	posiada pogłębione umiejętności poprawnego redagowania, komentowania i opatrywania przypisami konstruowanych tekstów, zgodnie z kanonami przyjętymi w różnych dziedzinach nauk historycznych i obszarów, z których czerpie archeologia
K_U10	posiada pogłębione umiejętności przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł
K_U11	ma pogłębione umiejętności językowe w zakresie nowożytnego języka obcego, zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U12	posiada pogłębione umiejętności prowadzenia prac technicznych w trakcie terenowych i gabinetowych badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych
K_U13	umie korzystać z technologii informacyjnych, multimediów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane i zasoby wiedzy archeologicznej poprzez wykorzystanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych
K_U14	pracuje w zespole, rozwiązując złożone problemy z zakresu badań archeologicznych, prezentuje ich wyniki i formułuje konkluzje stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury
K_U15	stosuje złożone techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych

K_U16	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcionować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych
K_U17	umie przetwarzać dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych
K_U19	potrafi uczyć się przez całe życie, inspirować i organizować proces nauczania i uczenia innych osób
K_U19	potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania wykopaliskowe, gabinetowe i laboratoryjne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania
K_K02	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu i prowadzeniem badań naukowych
K_K03	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie
K_K04	bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych oraz popularyzatorskich
K_K05	wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech
K_K06	docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym
K_K07	wykazuje kompetentną odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej
K_K08	potrafi kierować, współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania przyrodnicze

Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się

Wydział realizujący kształcenie:	Wydział Nauk Historycznych
Kierunek na którym prowadzone są studia:	archeologia
Poziom studiów:	studia drugiego stopnia
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji:	poziom 7
Profil studiów:	ogólnoakademicki
Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej lub artystycznej (dyscyplin), do których odnoszą się efekty uczenia się:	Dyscyplina: archeologia (100%) Dyscyplina wiodąca: archeologia
Forma studiów:	studia stacjonarne
Liczba semestrów:	4
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie:	120
Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych:	1110
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:	magister
Wskazanie związku programu studiów z misją i strategią UMK:	Związek programu studiów z misją i strategią UMK zawarty jest w „Strategii rozwoju UMK na lata 2011–2020”, w punktach: 2.1.1., 2.1.4., 2.2.2., 2.3.1., 2.3.2.

Przedmioty/grupy zajęć z zakładanymi efektami uczenia się*

Grupy przedmiotów	Przedmiot	Zakładane efekty uczenia się	Formy i metody kształcenia zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się	Sposoby weryfikacji zakładanych efektów uczenia się osiąganych przez studenta
Grupa przedmiotów I: obowiązkowe	Wybrane zagadnienia z historii i metodologii archeologii Metody analityczne w różnych tradycjach badawczych archeologii	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin	Wykład, ćwiczenia, konwersatorium. Metody dydaktyczne: – podająca: wykład informacyjny (konwencjonalny) z prezentacją multimedialną; – eksponująca; pokaz;	Obecność na zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; praca zespołowa w grupach: forum dyskusyjne; referat; esej; prezentacja; projekt zespołowy; pisemna praca semestralna w formie

	Stare i nowe poglądy w badaniach nad paleolitem i mezolitem Neolityzacja Europy Środkowej Początki epoki metali i powstanie cywilizacji Społeczności młodszej epoki brązu i początku epoki żelaza Północni sąsiedzi Rzymu Węzłowe problemy archeologii wczesnego średniowiecza Węzłowe problemy archeologii późnego średniowiecza i nowożytności Archeologia śródziemnomorska i orientalna Rośliny w kulturze ludów europejskich Zwierzęta w kulturze ludów europejskich Ćwiczenia terenowe	nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – ma szczegółową wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego; – zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości; – ma wiedzę dotyczącą zastosowania języka ojczystego i nowożytnego języka obcego w tworzeniu dojrzałych tekstów naukowych i popularno-naukowych; – ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych; – ma wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii; – zna kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych.	– poszukująca: ćwiczeniowa, giełda pomysłów, obserwacji, okrągłego stołu, pomiaru w terenie, projektu, referatu.	grantu badawczego; wystąpienia w małych zespołach; dziennik ćwiczeń oraz karty pracy z zadaniami, egzamin pisemny.
--	--	---	---	---

		UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań; – posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań syntetycznych w różnych formach i w różnych mediach; – posiada pogłębione umiejętności poprawnego redagowania, komentowania i opatrywania przypisami konstruowanych tekstów, zgodnie z kanonami przyjętymi w różnych dziedzinach nauk historycznych i obszarów, z których czerpie archeologia;		
--	--	---	--	--

		– posiada pogłębione umiejętności przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł; – ma pogłębione umiejętności językowe w zakresie nowożytnego języka obcego, zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; – posiada pogłębione umiejętności prowadzenia prac technicznych w trakcie terenowych i gabinetowych badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych; – umie korzystać z technologii informacyjnych, multimediów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane i zasoby wiedzy archeologicznej poprzez wykorzystanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych; – pracuje w zespole, rozwiązując złożone problemy z zakresu badań archeologicznych, prezentuje ich wyniki i formułuje konkluzje stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury; – stosuje złożone techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych; – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych; – umie przetwarzać dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych – potrafi uczyć się przez całe życie, inspirować i organizować proces nauczania i uczenia innych osób; – potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym, między innymi prowadząc badania wykopaliskowe, gabinetowe i laboratoryjne. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu i prowadzeniem badań naukowych;		
--	--	--	--	--

		– ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych oraz popularyzatorskich; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym; – wykazuje kompetentną odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej; – potrafi kierować, współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania przyrodnicze.		
Grupa przedmiotów II: moduł I – Wybrane problemy badawcze archeologii paleolitu i mezolitu (do wyboru)	Archeologia jaskiń Początki zasiedlenia Europy Mezolit na Niżu Polskim	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku;	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; esej; prezentacja; sprawdzian pisemny.

		– zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie;		
--	--	---	--	--

		– wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.		
Grupa przedmiotów III: moduł I – Wybrane problemy badawcze archeologii neolitu, eneolitu i początków epoki brązu (do wyboru)	Społeczności doby neolitu na Niżu Środkowoeuropejskim Problematyka społeczna w badaniach neolitu i początku epoki brązu	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; praca pisemna.

		działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań; – potrafi porozumiewać się, w języku polskim i nowożytnym języku obcym, ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów oraz dziedzin nauki i dyscyplin naukowych pokrewnych oraz niespecjalistami, z wykorzystaniem różnych narzędzi i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę o wytworach kultury, archeologii i instytucjach zajmujących się nimi. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.		
Grupa przedmiotów IV: moduł I – Wybrane problemy badawcze archeologii młodszej epoki brązu i początków epoki żelaza (do wyboru)	Sztuka społeczności kultur pól popielnicowych i cywilizacji halsztackiej Wytwórczość domowa i rzemieślnicza	WIEDZA: – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii);	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; prezentacja; dyskusja w oparciu o literaturę; sprawdzian ustny.

	w młodszej epoce brązu i początku epoki żelaza Osiedla obronne w strukturach osadniczych w młodszej epoce brązu i początku epoki żelaza	– posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań. KOMPETENCJE SPOŁECZNE:		
--	---	--	--	--

		– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów V: moduł I – Wybrane problemy badawcze archeologii Barbaricum (do wyboru)	Obszary <i>sacrum</i> w kulturach Barbaricum (II w. p.n.e.–VI w. n.e.) <i>Vagina nationum</i> i jej progenitura – z Germanami od Skandynawii po Morze Czarne Celtycka Europa – oblicza niezwykłego ludu (VI–I w. p.n.e.)	WIEDZA: – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz in-	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; referat; sprawozdania pisemne.

		nych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada pogłębione umiejętności przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.		
Grupa przedmiotów VI: moduł I – Wybrane metody analityczne w archeologii (do wyboru)	Wybrane metody analityczne w archeologii – ujęcie krytyczne Górnictwo, dystrybucja, użytkowanie surowców krzemienych w pradziejach Traseologia	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury;	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, giełda pomysłów, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; uczestnictwo w eksperymencie (praca zespołowa); pisemna praca domowa.

		– ma szczegółową wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań; – posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań syntetycznych w różnych formach i w różnych mediach;		
--	--	---	--	--

		– umie korzystać z technologii informacyjnych, multimediów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane i zasoby wiedzy archeologicznej poprzez wykorzystanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu i prowadzeniem badań naukowych; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.		
Grupa przedmiotów VII: moduł I – Grecy i Rzymianie (do wyboru)	Krajobraz kulturowy ośrodków miejskich w antyku Świat Greków i Rzymian Kultura hellenistyczna Romanizacja	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma szczegółową wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku;	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; sprawdzian pisemny.

		– posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech;		
--	--	--	--	--

		– docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów VIII: moduł I – Rzym i królestwa hellenistyczne (do wyboru)	Archeologia prowincji rzymskich Archeologia świata hellenistycznego Królestwa hellenistyczne Kultura rzymska	WIEDZA: – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku;	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; sprawdzian piśmenny.

		– umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów IX: moduł I – Gospodarka i wojsko w świecie starożytnym (do wyboru)	Starożytna wojskowość Starożytna gospodarka Starożytne mętnictwo Starożytny handel	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej,	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; sprawdzian pisemny.

		archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku 07; – ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego; – zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod;		
--	--	--	--	--

		– posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów X: moduł I – Archeologia żeglugi (do wyboru)	Łodzie i statki w badaniach archeologicznych i historycznych Prahistoria żeglugi Praktyka badawcza archeologii morskiej i podwodnej	WIEDZA: – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – ma szczegółową wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach; – ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego; – zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości;	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; referat; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny.

		– ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada pogłębione umiejętności prowadzenia prac technicznych w trakcie terenowych i gabinetowych badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych; – umie korzystać z technologii informacyjnych, multimediów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane i zasoby wiedzy archeologicznej poprzez wykorzystanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.		
Grupa przedmiotów XI: moduł I – Archeologia jezior (do wyboru)	Osiedla nawodne i przybrzeżne w młodszej epoce brązu i początku epoki żelaza	WIEDZA: – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej,	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; prezentacja; dyskusja w oparciu o literaturę; sprawdzian ustny.

	Urządzenia wodno-komunikacyjne w pradziejach i średniowieczu Wyspy w krajobrazie przyrodniczo-kulturowym Słowian Kultura materialna miejsc centralnych na wyspach Słowiańszczyzny Zachodniej	archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – ma szczegółową wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego; – zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości; – ma wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii; – zna kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwią-		
--	---	---	--	--

		zywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – stosuje złożone techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych; – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych; – umie przetwarzać dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – potrafi kierować, współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadząc badania przyrodnicze.		
Grupa przedmiotów XII: moduł I – Słowianie nadbałtyccy we wczesnym średniowieczu (do wyboru)	Początki Słowiańszczyzny nadbałtyckiej Pomorze we wczesnym średniowieczu Sąsiedzi Słowian nadbałtyckich	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii);	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, obserwacji, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; pisemna praca domowa; czynny udział w wycieczce naukowej; sprawdzian pisemny.

	Rośliny i zwierzęta u Słowian nadbałtyckich	– ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – ma szczegółową wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości; – ma wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii; – zna kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz in-		
--	--	---	--	--

		nych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – stosuje złożone techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych; – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych; – umie przetwarzać dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów XIII: moduł I – Archeologia architektury średniowiecza (do wyboru)	Archeologia architektury romańskiej i gotyckiej Militarne aspekty architektury średniowiecznej Współczesne problemy badawcze zabytkowych obiektów architektonicznych	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej,	Ćwiczenia, konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; esej na wybrany temat; końcowy sprawdzian pisemny.

		archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębianą wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują;	
--	--	--	--

		– potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje kompetentną odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.		
Grupa przedmiotów XIV: moduł I – Archeologia zakonu krzyżackiego (do wyboru)	Wybrane zagadnienia z archeologii zakonu krzyżackiego Architektura zakonu krzyżackiego Formy osadnictwa zakonu krzyżackiego Kultura zakonu krzyżackiego w świetle archeologii Warsztat budowlany zakonu krzyżackiego Ekologia zakonu krzyżackiego	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego;	Wykład, konwersatorium. Metody dydaktyczne: – podająca: wykład informacyjny (konwencjonalny) z prezentacją multimedialną; – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; prezentacja; referat; esej lub inna praca pisemna, sprawdzian pisemny, egzamin pisemny, egzamin ustny.

		– posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości; – ma wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – umie korzystać z technologii informacyjnych, multimediów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane i zasoby wiedzy archeologicznej poprzez wykorzystanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych; – stosuje złożone techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych; – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych;		
--	--	---	--	--

		– umie przetwarzać dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów XV: moduł I – Kultura materialna Rzeczypospolitej Polskiej na tle europejskim (XV–XVIII wiek) (do wyboru)	Zarys historii kultury materialnej Kultura funeralna	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku;	Wykład, ćwiczenia, konwersatorium. Metody dydaktyczne: – podająca: wykład informacyjny (konwencjonalny) z prezentacją multimedialną; – poszukująca: ćwiczeniowa, obserwacji, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; prezentacja; praca pisemna; wycieczka dydaktyczna; egzamin ustny.

		– posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości; – ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – umie korzystać z technologii informacyjnych, multimediów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane i zasoby wiedzy archeologicznej poprzez wykorzystanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech;		
--	--	--	--	--

		– docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów XVI: moduł II – Kultura symboliczna paleolitu i mezolitu (do wyboru)	Kultura symboliczna paleolitu i mezolitu	WIEDZA: – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku;	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, referatu.	Obecność na zajęciach; referat; esej; prezentacje.

		– potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów XVII: moduł II – Indoeuropeistyka i archeologia (do wyboru)	Indoeuropeistyka i archeologia	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury. UMIEJĘTNOŚCI: – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań. KOMPETENCJE SPOŁECZNE:	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; esej; sprawdzian pisemny.

		– potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów XVIII: moduł II – Teorie w prahistorii (do wyboru)	Teorie w prahistorii	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; esej; sprawdzian pisemny.

		działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów XIX: moduł II – Teoria wymiany społecznej w prahistorii (do wyboru)	Teoria wymiany społecznej w prahistorii	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują;	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja w oparciu o literaturę; referat; sprawozdania pisemne.

		– potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Grupa przedmiotów XX: moduł II – Keramos (do wyboru)	Ceramika grecka Ceramika rzymska	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma szczegółową wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opraco-	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; praca pisemna.

		wanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech.		
Grupa przedmiotów XXI: moduł II – Metody badań osadniczych (do wyboru)	Metody badań osadniczych	WIEDZA: – ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej; – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości;	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; referat; sprawozdania pisemne.

		– ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań; – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania;		
--	--	---	--	--

		– wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – potrafi kierować, współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania przyrodnicze.		
Grupa przedmiotów XXII: moduł II – Archeologia Nubii średniowiecznej (do wyboru)	Archeologia Nubii średniowiecznej	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii); – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – ma ugruntowaną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego; – posiada wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości. UMIEJĘTNOŚCI: – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie	Wykład, konwersatorium. Metody dydaktyczne: – podająca: wykład informacyjny (konwencjonalny) z prezentacją multimedialną; – poszukująca: ćwiczeniowa, referatu.	Obecność na zajęciach; esej na wybrany temat; egzamin pisemny.

		działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie.		
Grupa przedmiotów XXIII: moduł II – Środowisko przyrodnicze i kultura (do wyboru)	Zwierzęta i kultura Rośliny i kultura	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury; – posiada wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku; – ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych; – ma wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii; – zna kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru nauk przyrodniczych. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych	Konwersatorium. Metoda dydaktyczna: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, referatu.	Obecność na zajęciach; dyskusja; referat; esej; prezentacja; sprawdzian pisemny.

		źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – umie korzystać z technologii informacyjnych, multimediów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane i zasoby wiedzy archeologicznej poprzez wykorzystanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych; – stosuje złożone techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych; – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie; – potrafi kierować, współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania przyrodnicze.		
Grupa przedmiotów do wyboru Zajęcia ogólnouniwersyteckie lub zajęcia oferowane na innym kierunku studiów	Zajęcia ogólnouniwersyteckie/ zajęcia oferowane na innych kierunkach Wydziału Nauk Historycznych UMK	WIEDZA: – zna terminologię stosowaną na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej; – ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii; – ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury. UMIEJĘTNOŚCI:	Wykład. Metoda dydaktyczna: – podająca: wykład konwersatoryjny, wykład informacyjny (konwencjonalny) z prezentacją multimedialną.	Dyskusja w oparciu o literaturę; esej; projekt; sprawdzian pisemny; egzamin pisemny; egzamin ustny.

		– posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują; – potrafi porozumiewać się, w języku polskim i nowożytnym języku obcym, ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów oraz dziedzin nauki i dyscyplin naukowych pokrewnych oraz niespecjalistami, z wykorzystaniem różnych narzędzi i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę o wytworach kultury, archeologii i instytucjach zajmujących się nimi; – potrafi uczyć się przez całe życie, inspirować i organizować proces nauczania i uczenia innych osób. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych oraz popularyzatorskich; – docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.		
Lektorat z języka obcego	Język obcy nowożytny	WIEDZA: – ma wiedzę dotyczącą zastosowania języka ojczystego i nowożytnego języka obcego w tworzeniu dojrzałych tekstów naukowych i popularno-naukowych. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi porozumiewać się, w języku polskim i nowożytnym języku obcym, ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów oraz dziedzin nauki i dyscyplin naukowych pokrewnych oraz niespecjalistami, z wykorzystaniem różnych narzędzi i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę o wytworach kultury, archeologii i instytucjach zajmujących się nimi; – ma pogłębione umiejętności językowe w zakresie nowożytnego języka obcego, zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych oraz popularyzatorskich.	Lektorat. Metody dydaktyczne: – poszukująca: ćwiczeniowa, okrągłego stołu, oxfordzka.	Dyskusja; pisemna praca domowa; sprawdzian pisemny; egzamin pisemny.

Praktyki**	–	–	–	–
Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy***	Seminarium dyplomowe	WIEDZA: – zna szczegółowo i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego; – ma wiedzę o instytucjach nauki i kultury oraz orientuje się we współczesnym życiu środowisk naukowych i ich działalności popularyzatorskiej; – zna metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa oraz metody upowszechniania wiedzy archeologicznej; – ma wiedzę dotyczącą zastosowania języka ojczystego i nowożytnego języka obcego w tworzeniu dojrzałych tekstów naukowych i popularno-naukowych; – ma wiedzę dotyczącą form dyskursu naukowego z zachowaniem norm etycznych; – ma szczegółową wiedzę o gromadzeniu archeologicznych zasobów źródłowych, zarządzaniu nimi i ich przetwarzaniu oraz wykorzystywaniu do tych celów technik komputerowych i multimedialnych. UMIEJĘTNOŚCI: – potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy; – posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku; – umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową; – posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań; – posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy nauko-	Metoda dydaktyczna: – poszukująca: giełda pomysłów, klasyczna metoda problemowa, okrągłego stołu, projektu, seminaryjna.	Dyskusja nad własną pracą i pracami innych uczestników seminarium.

		wej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań syntetycznych w różnych formach i w różnych mediach; – potrafi porozumiewać się, w języku polskim i nowożytnym języku obcym, ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów oraz dziedzin nauki i dyscyplin naukowych pokrewnych oraz niespecjalistami, z wykorzystaniem różnych narzędzi i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę o wytworach kultury, archeologii i instytucjach zajmujących się nimi; – posiada pogłębione umiejętności poprawnego redagowania, komentowania i opatrywania przypisami konstruowanych tekstów, zgodnie z kanonami przyjętymi w różnych dziedzinach nauk historycznych i obszarów, z których czerpie archeologia; – posiada pogłębione umiejętności przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł; – pracuje w zespole, rozwiązując złożone problemy z zakresu badań archeologicznych, prezentuje ich wyniki i formułuje konkluzje stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury; – potrafi uczyć się przez całe życie, inspirować i organizować proces nauczania i uczenia innych osób. KOMPETENCJE SPOŁECZNE: – potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania; – prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu i prowadzeniem badań naukowych; – bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych oraz popularyzatorskich; – wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech; – wykazuje kompetentną odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej.		
Praktyki**				
Wymiar praktyk	–	–	–	–

Forma odbywania praktyk	–	–	–	–
Zasady odbywania praktyk	–	–	–	–
Szczegółowe wskaźniki punktacji ECTS				
Dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty uczenia się: archeologia – 100 ((przedmioty dodatkowe odnoszące się do innych dyscyplin stanowią około 2% punktów ECTS w programie studiów)				
	Dyscyplina naukowa lub artystyczna	Punkty ECTS		
		liczba	%	
–	–	–	–	
–	–	–	–	

Grupy przedmiotów zajęć	Przedmiot	Liczba punktów ECTS	Liczba punktów ECTS w dyscyplinie****		Liczba punktów ECTS z zajęć do wyboru	Liczba punktów ECTS, jaką student uzyskuje w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów****/zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne*****
			archeologia	inne			
Grupa przedmiotów I: obowiązkowe	Wybrane zagadnienia z historii i metodologii archeologii	5	5	0	0	2,5	5
	Metody analityczne w różnych tradycjach badawczych archeologii	3,5	3,5	0	0	2	3,5
	Stare i nowe poglądy w badaniach nad paleolitem i mezolitem	2	2	0	0	1,5	2
	Neolityzacja Europy Środkowej	2	2	0	0	1,5	2
	Początki epoki metali i powstanie cywilizacji	2	2	0	0	1,5	2
	Społeczności młodszej epoki brązu i początku epoki żelaza	2	2	0	0	1,5	2
	Północni sąsiedzi Rzymu (IV w. p.n.e.–V w. n.e.)	2	2	0	0	1,5	2
	Węzłowe problemy archeologii wczesnego średniowiecza	2	2	0	0	1,5	2
	Węzłowe problemy archeologii późnego średniowiecza i nowożytności	2	2	0	0	1,5	2
	Archeologia śródziemnomorska i orientalna	5	5	0	0	2,5	5
	Rośliny w kulturze ludów europejskich	2	2	0	0	1,5	3
	Zwierzęta w kulturze ludów europejskich	2	2	0	0	1,5	2
	Ćwiczenia terenowe	7,5	7,5	0	7,5	7,5	7,5
	Archeologia jaskiń	3	3	0	3	1	3

Grupa przedmiotów II: moduł I – Wybrane problemy badawcze archeologii paleolitu i mezolitu (do wyboru)	Początki zasiedlenia Europy	3	3	0	3	1	3
	Mezolit na Niżu Polskim	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów III: moduł I – Wybrane problemy badawcze archeologii neolitu, eneolitu i początków epoki brązu (do wyboru)	Społeczności doby neolitu na Niżu Środkowoeuropejskim	6	6	0	6	2	6
	Problematyka społeczna w badaniach neolitu i początku epoki brązu	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów IV: moduł I – Wybrane problemy badawcze archeologii młodszej epoki brązu i początków epoki że- laza (do wyboru)	Sztuka społeczności kultur pól popielnicowych i cywilizacji halsztackiej	3	3	0	3	1	3
	Wytwórczość domowa i rzemieślnicza w młodszej epoce brązu i początku epoki żelaza	3	3	0	3	1	3
	Osiedla obronne w strukturach osadniczych w młodszej epoce brązu i początku epoki żelaza	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów V: moduł I – Wybrane problemy badawcze archeologii Barbaricum (do wyboru)	Obszary sacrum w kulturach Barbaricum (II w. p.n.e.–VI w. n.e.)	3	3	0	3	1	3
	<i>Vagina nationum</i> i jej progeni- tura – z Germanami od Skandynawii po Morze Czarne	3	3	0	3	1	3
	Wybrane problemy badawcze ar- cheologii Barbaricum. Celtycka Europa – oblicza niezwykłego ludu (VI–I w. p.n.e.)	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów VI: moduł I – Wybrane metody analityczne w archeologii (do wyboru)	Wybrane metody analityczne w archeologii – ujęcie krytyczne	3	3	0	3	1	3
	Górnictwo, dystrybucja, użytkowanie surowców krzemiennych w pradziejach	3	3	0	3	1	3
	Traseologia	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów VII: moduł I – Grecy i Rzymianie (do wyboru)	Krajobraz kulturowy ośrodków miejskich w antyku	3	3	0	3	1	3
	Świat Greków i Rzymian	3	3	0	3	1	3
	Kultura hellenistyczna	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Romanizacja	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5

Grupa przedmiotów VIII: moduł I – Rzym i królestwa hellenistyczne (do wyboru)	Archeologia prowincji rzymskich	3	3	0	3	1	3
	Archeologia świata hellenistycznego	3	3	0	3	1	3
	Królestwa hellenistyczne	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Kultura rzymska	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
Grupa przedmiotów IX: moduł I – Gospodarka i wojsko w świecie starożytnym (do wyboru)	Starożytna wojskowość	3	3	0	3	1	3
	Starożytna gospodarka	3	3	0	3	1	3
	Starożytne mennictwo	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Starożytny handel	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
Grupa przedmiotów X: moduł I – Archeologia żeglugi (do wyboru)	Łodzie i statki w badaniach archeologicznych i historycznych	3	3	0	3	1	3
	Prahistoria żeglugi	3	3	0	3	1	3
	Praktyka badawcza archeologii morskiej i podwodnej	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów XI: moduł I – Archeologia jezior (do wyboru)	Osiedla nawodne i przybrzeżne w młodszej epoce brązu i początku epoki żelaza	3	3	0	3	1	3
	Urządzenia wodno-komunikacyjne w pradziejach i średniowieczu	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Wyspy w krajobrazie przyrodniczo-kulturowym Słowian	3	3	0	3	1	3
	Kultura materialna miejsc centralnych na wyspach Słowiańszczyzny Zachodniej	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
Grupa przedmiotów XII: moduł I – Słowianie nadbałtyccy we wczesnym średniowieczu (do wyboru)	Początki Słowiańszczyzny nadbałtyckiej	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Pomorze we wczesnym średniowieczu	3	3	0	3	1	3
	Sąsiedzi Słowian nadbałtyckich	3	3	0	3	1	3
	Rośliny i zwierzęta u Słowian nadbałtyckich	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
Grupa przedmiotów XIII: moduł I – Archeologia architektury średniowiecza (do wyboru)	Archeologia architektury romańskiej i gotyckiej	3	3	0	3	1	3
	Militarne aspekty architektury średniowiecznej	3	3	0	3	1	3
	Współczesne problemy badawcze zabytkowych obiektów architektonicznych	3	3	0	3	1	3

Grupa przedmiotów XIV: moduł I – Archeologia zakonu krzyżackiego (do wyboru)	Wybrane zagadnienia z archeologii zakonu krzyżackiego	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Architektura zakonu krzyżackiego	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Formy osadnictwa zakonu krzyżackiego	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Kultura zakonu krzyżackiego w świetle archeologii	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Warsztat budowlany zakonu krzyżackiego	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Ekologia zakonu krzyżackiego	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
Grupa przedmiotów XV: moduł I – Kultura materialna Rzeczypospolitej Polskiej na tle europejskim (XV–XVIII wiek) (do wyboru)	Zarys historii kultury materialnej	6	6	0	6	2	6
	Kultura funeralna	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów XVI: moduł II – Kultura symboliczna paleolitu i mezolitu (do wyboru)	Kultura symboliczna paleolitu i mezolitu	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów XVII: moduł II – Indoeuropeistyka i archeologia (do wyboru)	Indoeuropeistyka i archeologia	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów XVIII: moduł II – Teorie w prahistorii (do wyboru)	Teorie w prahistorii	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów XIX: moduł II – Teoria wymiany społecznej w prahistorii (do wyboru)	Teoria wymiany społecznej w prahistorii	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów XX: Moduł II – Keramos (do wyboru)	Ceramika grecka	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Ceramika rzymska	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
Grupa przedmiotów XXI: moduł II – Metody badań osadniczych (do wyboru)	Metody badań osadniczych	3	3	0	3	1	3
Grupa przedmiotów XXII: moduł II – Archeologia Nubii średniowiecznej (do wyboru)	Archeologia Nubii średniowiecznej	3	3	0	3	1	3

Grupa przedmiotów XXIII: moduł II – Środowisko przyrodnicze i kultura (do wyboru)	Zwierzęta i kultura	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
	Rośliny i kultura	1,5	1,5	0	1,5	0,5	1,5
Grupa przedmiotów do wyboru	Zajęcia ogólnouniwersyteckie/zajęcia oferowane na innych kierunkach Wydziału Nauk Historycznych UMK	2	0	2	2	1	0
Lektorat z języka obcego	Język obcy nowożytny	3	3	0	3	1	3
Praktyki**	–	–	–	–	–	–	–
Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy***	Seminarium dyplomowe	28	28	0	28	20	28
Razem:		120	118/ 98,33%	2/1,67%	88,5/ 73,75%	50+16 (za zajęcia z wybranych Grup przedmiotów II– XXIII)/55%	118/98,33%

* załącznikiem do programu studiów jest opis treści programowych dla przedmiotów

Program studiów obowiązuje od semestru zimowego roku akademickiego 2019/2020.